

Zamestnávateľský
zväz
geodézie
a kartografie

Komora pozemkových úprav SR

KOMORA
GEODETOV
A KARTOGRAFOV

Slovenská spoločnosť geodetov a kartografov

AZZZ SR

Slovenská poľnohospodárska
a potravinárska komora

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

SOS/BirdLife
SLOVENSKO

SLOVENSKÁ TECHNICKÁ
UNIVERZITA V BRATISLAVE
STAVEBNÁ FAKULTA

ZVPAS

Združenie vlastníkov pôdy
a agropodnikateľov Slovenska

ÚNIA regionálnych
združení vlastníkov
neštátnych lesov Slovenska

Bratislavské regionálne ochranárske združenie
BKQZ

AS4F
ZDRUŽENIE MLADÝCH FARMÁROV NA SLOVENSKU
ASSOCIATION OF SLOVAK YOUNG FARMERS

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
NITRA

Komplexná pozemková reforma

ako nutná podmienka obnovy hospodárstva SR

Obsah

Úvod

Súčasný stav pozemkového vlastníctva v SR

Doterajšie stratégie na usporiadanie pozemkového vlastníctva a ich nedostatky

Komplexná pozemková reforma

- Pozemkové úpravy

- Obnova katastrálneho operátu novým mapovaním

- Úprava vlastnícko-užívateľských vzťahov k poľnohospodárskej pôde

- Koordinačné schéma usporiadania pozemkového vlastníctva

- Rozšírenie funkcionality katastrálneho portálu

- Opatrenia na zvýšenie ekologickej stability

- Legislatívne opatrenia

Možné časové scenáre usporiadania pozemkového vlastníctva v SR

Zamestnávateľský
zväz
geodézie
a kartografie

Komora pozemkových úprav SR

Úvod

V čase, keď na národnej i európskej úrovni prebieha diskusia o spôsoboch obnovy a oživenia hospodárstva EÚ, o potrebných reformách a zmysluplnom využití európskych prostriedkov, chceme upozorniť na neuspokojivý stav, v akom sa v Slovenskej republike nachádza pozemkové vlastníctvo.

Vláda SR bude mať v nadchádzajúcom období k dispozícii európske zdroje z nevyčerpaného minulého, ako aj z nového programovacieho obdobia a navyše ešte aj z nového protikrizového reformného programu Next Generation EU (NGEU). Očakávame, že reformy budú obsahovať také inštitucionálne, legislatívne, organizačné a vecné opatrenia, ktoré odstránia najväčšie deformácie dnešného systému, ktoré sú prekážkou jeho lepšieho a efektívnejšieho fungovania.

Slovenská republika akútne potrebuje komplexnú pozemkovú reformu, nakoľko je v súčasnosti znemožnený racionálny a efektívny výkon vlastníckeho práva, a to z pohľadu ekonomického i environmentálneho. V súčasnosti, keď je potrebné prijať zásadnejšie opatrenia, ktoré zvýšia konkurencieschopnosť slovenských podnikov, keď Európska únia v rámci programu obnovy poskytne jednotlivým ekonomikám externé zdroje financovania, najmä do oblasti reforiem, je potrebné prijať také opatrenia, ktoré zmenia súčasný stav aj v oblasti pozemkového vlastníctva.

Evidencia pozemkového vlastníctva je dôležitou agendou verejnej správy - jej forma, spôsoby prepojenia s inými rezortami, ale najmä kvalita vstupných dát priamo i nepriamo podmieňujú efektívnosť využitia a ochrany súkromného i verejného vlastníctva nehnuteľností.

Chceme preto predostrieť myšlienku, že prostriedky na obnovu hospodárstva je zmysluplné použiť aj na zmazanie investičného dlhu a administratívnej záťaže v oblasti pozemkového vlastníctva, ktorého usporiadanie, efektívna evidencia a správa je predpokladom pre rozvoj ekonomiky, ochranu prírody a využitie potenciálu, ktorý je skrytý v pôde a krajine. Usporiadanie pozemkového vlastníctva navyše výrazne zjednoduší realizovanie mnohých opatrení potrebných na zelený reštart ekonomiky, s ktorým počíta aj vláda Slovenskej republiky .

Komplexnosť problému, akým je neusporiadané pozemkové vlastníctvo v SR, si vyžaduje aj komplexné a systémové riešenie. Sme presvedčení, že usporiadanie pozemkového vlastníctva, ktoré umožní ďalšie aktivity v krajine, je presne tým opatrením, ktoré predstavuje v čase hospodárskej krízy rozumné výdavky do budovania infraštruktúry štátu.

Ing. Vladimír Uhlík, Zamestnávateľský zväz geodézie a kartografie SR

Ing. Jozef Urban, Komora pozemkových úprav SR

Ing. Ján Hardoš, Komora geodetov a kartografov SR

Ing. Dušan Ferianc, Slovenská spoločnosť geodetov a kartografov

Súčasný stav pozemkového vlastníctva v SR

Súčasnú nelichotivú situáciu v oblasti pozemkového vlastníctva zažíva takmer každý občan Slovenska, podnikateľské subjekty, samospráva aj štátne orgány a organizácie. Charakterizuje ju pretrvávajúca rôznorodosť a nekvalita katastrálneho operátu. Je spôsobená tým, že za posledných 70 rokov (ČSSR, ČSFR, SR) nemáme kompletne ukončené ani jedno štátne mapové dielo veľkej mierky. Aktuálne prezentovaný kataster je poskladaný zo starších katastrálnych operátov a evidencií (niektorých starých viac než 100 rokov) a je zaťažený množstvom chýb z minulosti, nepresnými metódami získavania údajov, či potlačením inštitútu súkromného vlastníctva. Katastrálny operát dnes neposkytuje pre používateľov aktuálny komplex informácií v prepojení na rozhodnutia orgánov štátnej moci, a to v podrobnom a aktuálnom znení, napr. pre územné plánovanie alebo oblasť ochrany prírody.

Čo to znamená pre občanov, samosprávu a štát?

Stav evidovaný ≠ stav právny ≠ stav skutočný

Nespoľahlivé výmery parciel, nemožnosť presného vytýčenia hranice pozemku - problémy, s ktorými sa už bežne stretol každý občan. Je to spôsobené nesúlodom medzi stavom evidovaným v katastri a skutočným stavom v teréne. V právnom štáte by mali platiť úplne základné znaky evidencie pozemkového vlastníctva: jednoznačnosť, jednoduchosť a identifikovateľnosť v teréne, ktoré tvoria základ právnej istoty súkromného vlastníctva.

Nízka kvalita a hodnovernosť údajov katastra nehnuteľností

Na viac ako polovicu územia stále používame mapy, ktoré vznikli pred približne sto rokmi rôznymi, zväčša nečíselnými metódami. Napriek efektnému publikovaniu katastrálnych dát na štátnych webových portáloch je ich technická kvalita a geometrická presnosť nedostatočná a zostala rovnaká ako v čase ich vzniku.

Vysoká rozdrobenosť pozemkového vlastníctva

Extrémna rozdrobenosť pozemkového vlastníctva mimo intravilánov obcí a miest, teda v krajine (najmä poľnohospodárska a lesná pôda) generuje nemožnosť nakladať so svojím vlastníctvom – pozemkové vlastníctvo tak predstavuje umŕtvený kapitál, ktorý znemožňuje rozvoj ekonomiky a infraštruktúry. Priemerný počet spoluvlastníkov 11,1 na jednu parcelu, počet vlastníckych vzťahov je cca 97 miliónov, počet parciel približne 8 miliónov.

Neusporiadané vlastnícke práva k nehnuteľnostiam

Terajší stav často znemožňuje reálny výkon vlastníckeho práva. Kataster nehnuteľností je neprehľadný, lebo sa súbežne spravujú a vedú dva registre (register C a register E). Pre bežného občana je pozemkové vlastníctvo komplikované a nesúrodé (pozostatky zo starších evidencií), neúplné (chýbajúce právne listiny) a chybové (duplicitné vlastníctvo, nesúlady vo výmerách parciel, polohové nepresnosti niekedy aj 5m). Množstvo stavieb z čias socializmu, najmä cestných komunikácií dodnes leží na nevysporiadaných pozemkoch.

Obmedzené možnosti usporiadania pozemkového vlastníctva

Usporiadanie pozemkového vlastníctva sa deje ad hoc úzko rezortným prístupom – náročnosť usporiadania konkrétnej lokality je často tak veľká, že presahuje kapacity jednotlivých správcov štátneho majetku alebo súkromných investorov. Obmedzené možnosti usporiadania pozemkového vlastníctva zároveň výrazne komplikujú, ba až úplne znemožňujú realizáciu opatrení, ktoré by mali byť súčasťou zelenej obnovy ekonomiky, akými sú napríklad adaptačné opatrenia na zmenu klímy, vodozádržné opatrenia alebo opatrenia na ochranu biodiverzity.

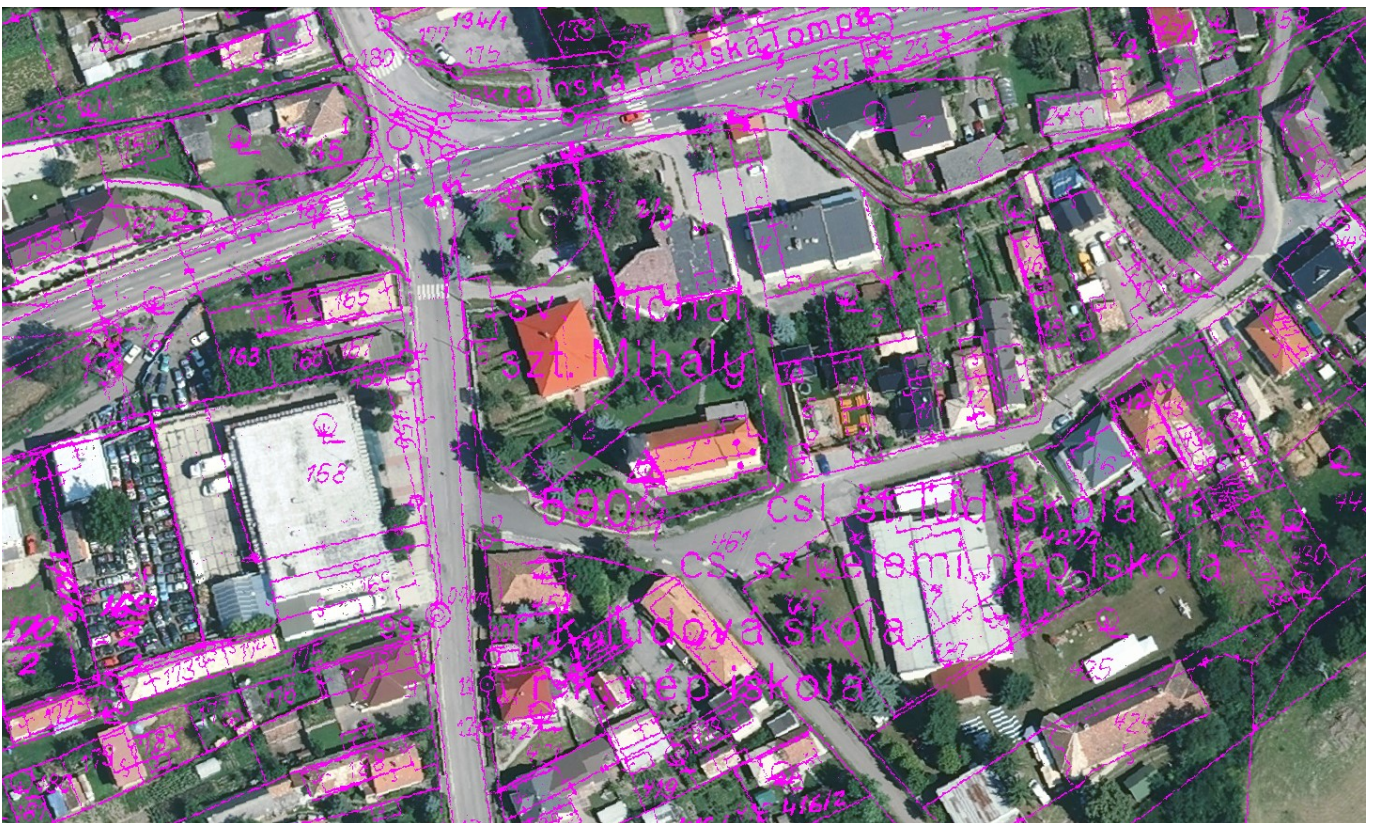

Nedostatočná integrácia zobrazovacích a interpretačných podkladov

V súčasnosti je k dispozícii súbor rôznych tematických mapových diel poukazujúcich na časový vývoj územia (napr. ortofotomozaiky), prvky a zložky životného prostredia (napr. geológia, pedológia – LPIS/BPEJ, klíma atď.), kvalitatívne údaje o životnom prostredí (znečistenia, riziká, hazardy ŽP, chránené časti prírody a krajiny). Absentuje prepojenie na iné dátové zdroje, ktoré sú autorizované orgánom štátnej moci a sú k dispozícii napr. zo stavebných konaní (územné rozhodnutia) alebo konaní orgánov ochrany prírody (napr. SEA/EIA), atď.

Pohľad na katastrálnu mapu zobrazenú prostredníctvom štátneho webového portálu ZBGIS (Mapka) - je zrejmé, že niečo nie je v poriadku - hranice v katastrálnej mape nie vždy korešpondujú so stavom v teréne.

Oveľa hlbším problémom je, že základom súčasnej katastrálnej mapy je mapa bývalého pozemkového katastra. Jedná sa o tzv. nečíselnú mapu, ktorá vznikla v r.1935 - lomové body hraníc pozemkov nemajú súradnice a presnosť takejto mapy je pomerne nízka (1-2m). Súčasná katastrálna mapa vznikla jej vektorizáciou pri spracovaní Registra obnovenej evidencie pozemkov (ROEP). Podobných inavilánových území, kde doteraz nebola vykonaná obnova katastrálneho operátu novým mapovaním, je približne 50% v rámci celej SR.

Doterajšie stratégie na usporiadanie pozemkového vlastníctva a ich nedostatky

Spoločenské zmeny po roku 1989 sa v oblasti vlastníckych práv k pôde, evidencie pozemkového vlastníctva a pozemkových úprav prejavili najmä prijatím dvoch zákonov – Zákona č. 229/1991 Zb. o pôde a Zákona č.330/1991 Zb. o pozemkových úpravách a pozemkovom fonde. Zmyslom týchto zákonov bolo jednak navrátenie nehnuteľností, ktoré prešli na štát v rokoch 1948 až 1989, ich pôvodným majiteľom a jednak dobudovanie evidencie pozemkového vlastníctva a jeho usporiadanie pomocou pozemkových úprav.

Organizačné zabezpečenie procesu usporiadania pozemkového vlastníctva v SR predstavovala Koncepcia usporiadania pozemkového vlastníctva v SR.

§ Koncepcia usporiadania pozemkového vlastníctva v Slovenskej republike ⁽¹⁾

Koncepciu schválila vláda SR uznesením č. 869 z 23.XI.1993 a uznesením č. 572 zo 14.VII.1994 aj organizačné zabezpečenie projektu usporiadania pozemkového vlastníctva (Aktualizácia koncepcie usporiadania pozemkového vlastníctva v Slovenskej republike schválená uznesením vlády SR č. č. 882 z 9. decembra 2009)

Obsahuje snahu o zavedenie princípov stability v ochrane vlastníckych a užívacích práv, zosúladienie týchto práv s potrebami vytvorenia podmienok pre rozvoj hospodárstva, infraštruktúry, a ochrany prírody v Slovenskej republike ako trvalej úlohy vlády SR a orgánov štátnej správy, ktoré pôsobia na úseku pozemkových úprav, usporiadania pozemkového vlastníctva, katastra nehnuteľností a v oblasti správy pozemkov vo vlastníctve štátu

§ Návrh opatrení na urýchlené vykonanie pozemkových úprav v SR ⁽²⁾

Návrh opatrení na urýchlené vykonanie pozemkových úprav bol schválený vládou SR uznesením č.358/2019 zo 21.VIII.2019. Stanovuje časový a finančný harmonogram spracovania pozemkových úprav v SR, zohľadňuje kapacitné možnosti súčasnej štátnej správy a komerčnej sféry.

Obsahuje realistický časový a finančný scenár, definuje postup zadávania pozemkových úprav financovaných zo štátneho rozpočtu vo všetkých zostávajúcich 3103 katastrálnych územiach, v ktorých doteraz neboli pozemkové úpravy vykonané, a to v horizonte tridsiatich rokov, pričom ročné náklady by mali predstavovať čiastku 37 mil. Eur.

Nedostatky doterajších stratégií

spočívajú najmä v striktnom rezortnom prístupe k usporiadaniu pozemkového vlastníctva. Proces riadenia pozemkových úprav bol v minulosti logicky zverený rezortu pôdohospodárstva, čo však spôsobilo, že ich vykonávanie bolo v tom-ktorom období podmieňované stanoviskami a momentálnymi potrebami poľnohospodárskej obce.

Návrh opatrení na urýchlené vykonanie pozemkových úprav v SR, po dlhom čase jediný ucelený vládny materiál zaoberajúci sa pozemkovými úpravami, predpokladá spoluprácu s rezortami dopravy, životného prostredia a hospodárstva. Väčšina rezortov spravujúcich verejný majetok však nejaví záujem o potrebné informácie, a preto o využití pozemkových úprav, resp. ich naštartovaní ani neuvažuje. Chýba nevyhnutná medzirezortná koordinácia, plánovanie a riadenie celého procesu, rovnako aj primeraná akcieschopnosť.

Čas odhadovaný na ukončenie celého procesu (30 rokov) je neúmerne dlhý a neadekvátny potrebám hospodárstva. Tento čas je neúmerne aj potrebám, ktoré vyžaduje zelená obnova ekonomiky. Realizácia mnohých opatrení, napríklad na zmiernenie dopadov klímy, či zlepšenie stavu biotopov, ktoré sa dnes nachádzajú v nepriaznivom stave, vyžaduje realizáciu aktivít, ktoré by sa mali uskutočniť v najbližších rokoch. Bez usporiadania pozemkového vlastníctva realizácia mnohých opatrení nebude možná, čo môže vyústiť aj do konaní zo strany Európskej komisie za nedodržanie európskej legislatívy. Napriek tomu, že existujú zásadné dôvody na urýchlenie usporiadania pozemkového vlastníctva, doterajšie tempo nedáva nádej ani na dokončenie procesu v plánovaných tridsiatich rokoch.

Negatívny dopad neusporiadaného pozemkového vlastníctva

Dôsledkom neusporiadaného pozemkového vlastníctva a nefungujúceho inštitútu súkromného vlastníctva sú plochy poľnohospodárskej a lesnej pôdy obrábané len do tej miery, aký prinášajú úžitok. Zvyšuje sa snaha o získanie profitu z užívaných nehnuteľností, znižuje sa ochota investovať do nich, resp. pracovať na ich zveľadení. Dochádza aj k javu, ktorý sa v ekonomickej literatúre označuje pojmom „tragédia spoločnej pastviny“.

Každý, kto pracuje v krajine, či už je to poľnohospodár, predstaviteľ samosprávy, investor, developer, ochránar, správca lesov, vodohospodár alebo podnikateľ v agroturistike, vie, že akákoľvek investičná činnosť alebo pozitívne ochranné zásahy do krajiny sú podmienené súhlasom vlastníka pozemku, ktorého získanie je pri rozdrobenom vlastníctve problematické, až nemožné. Investície sú často nerealizované, t.j. zmarené práve v dôsledku nemožnosti usporiadať pozemky pre zamýšľaný projekt.

Poľnohospodárstvo, vinohradníctvo, lesné hospodárstvo

Užívanie poľnohospodárskej pôdy, ale najmä poberanie agrodotácií (tzv. priamych platieb) sa uskutočňuje na podklade tzv. pôdnych blokov LPIS, ktoré predstavujú reálne hranice blokov ornej pôdy v teréne. Ich hranice nie sú určované s geodetickou presnosťou a nemajú priamy súvis s hranicami parciel C-KN a alebo E-KN evidovanými v katastri nehnuteľností. Táto skutočnosť spolu s rozdrobenosťou pozemkového vlastníctva má za následok neistotu v nájomných a užívateľských vzťahoch a de facto znemožňuje uzatváranie korektných nájomných vzťahov.

Doprava

Cestné komunikácie budované v období socializmu (bez ohľadu na vlastnícke vzťahy) veľmi často ležia na nevysporiadaných pozemkoch - nie je možná ich efektívna rekonštrukcia, ani rozšírenie napr. o cyklotrasy. V projektoch pozemkových úprav sa pripravujú usporiadané pozemky pre sieť poľných komunikácií vo vlastníctve samosprávy. Pozemky pod štátnymi cestami a železnicami je možné vysporiadať do vlastníctva štátu.

Vodohospodárstvo

Aj v rezorte vodohospodárstva došlo v minulosti k rozsiahlym úpravám vodných tokov, ktoré doteraz neboli majetkoprávne vysporiadané. Voda v krajine - jej zadržiavanie (retencia) i uchovanie (akumulácia) bude s meniacou sa klímou čoraz dôležitejšia. Budovanie protipovodňových i vodozádržných opatrení je podmienené vysporiadanými vlastníckymi vzťahmi.

Ochrana prírody, životné prostredie

V územiach národnej siete chránených území a v územiach, ktoré sú súčasťou európskej sústavy chránených území NATURA 2000, dnes v prevažnej miere nie je usporiadané pozemkové vlastníctvo. To značne limituje, niekedy až vylučuje na pôde, ktorá je vo vlastníctve štátu i v súkromnom vlastníctve, prijatie opatrení na zlepšenie stavu ohrozených a ubúdajúcich druhov a zlepšenie stavu biotopov. Vo viacerých prípadoch nemožnosť prijatia praktických opatrení z dôvodu neusporiadaného vlastníctva doviedla vzácne druhy až na pokraj vyhynutia na Slovensku.

Samospráva

Výber daní za nehnuteľnosti je neprehľadný a často je na nepresných podkladoch katastra nehnuteľností až nemožné správne ho určiť.

Agroturizmus, ochrana pamiatok

Budovanie zariadení na šport a rekreáciu, najmä cyklotrás je podmienené pripravenými a vysporiadanými pozemkami - to je dôvod, pre ktorý sa v počte cyklotrás nemôžeme porovnávať so susednými krajinami.

Ochrana súkromného vlastníctva

Rozdrobené pozemkové vlastníctvo a nekvalitný katastrálny operát vylučujú ochranu súkromného vlastníctva a najmä jeho efektívne využitie - takéto vlastníctvo sa stáva „mŕtvym kapitálom“ (Hernando de Soto Polar).

V aplikácii PPA, na základe ktorej sa poskytujú dotácie, sú evidované kultúrne diely LPIS podľa skutočného stavu v teréne. Pozemky poľnohospodárskeho subjektu, ktoré má vo vlastníctve alebo v nájme (na obr. dole zelená), sú užívané na konkrétnom mieste (žltá) bez právneho titulu.

Súčasný stav pozemkového vlastníctva k poľnohospodárskej pôde, evidovaný v registri E-KN (obr. dole), často vylučuje korektné uzatváranie nájomných vzťahov.

Komplexná pozemková reforma

Riešením súčasnej situácie by mal byť komplexný a medzirezortne koordinovaný prístup k usporiadaniu pozemkového vlastníctva, t.j. postup, ktorý po zvážení podmienok a potrieb v danej lokalite umožní stanoviť optimálny spôsob usporiadania pozemkového vlastníctva, a to v dostatočnom predstihu pred realizáciou dôležitých investícií. Dôležitými vlastnosťami reformy by mali byť schopnosť plánovania celého procesu usporiadania pozemkového vlastníctva, medzirezortná koordinácia, komplexný pohľad (verejný, nadrezortný a celoštátny záujem a preferencie) a hľadanie optimálneho riešenia z pohľadu verejného záujmu.

Zmyslom komplexnej pozemkovej reformy má byť, aby pozemkové vlastníctvo:

- spĺňalo kritériá na ochranu práv k nehnuteľnostiam (presnosť, hodnovernosť, jednoduchosť a jednoznačnosť vlastníckych hraníc)
- bolo v súlade s požiadavkami a kritériami zelenej obnovy, teda, aby výsledkom komplexnej pozemkovej reformy boli pozemky vo vlastníctve štátu, resp. samospráv, ktoré budú plniť ekosystémové, vodozádržné, protierózne či krajinotvorné funkcie
- bolo upravené v súlade s požiadavkami investičných zámerov jednotlivých rezortov a samospráv

Sme si vedomí, že reformný atribút si Komplexná pozemková reforma môže nárokovať len vtedy, ak ponúkne výsledky v reálnom krátkom časovom horizonte - to možno splniť len pri masívnom naštartovaní jednotlivých dielčích opatrení. Zároveň je potrebné, aby pozemková reforma rešpektovala aj ďalšie princípy preferované ekonomami pri obnove hospodárstva.

Dlhodobý multiplikačný efekt

Usporiadané pozemkové vlastníctvo prirodzene generuje ďalšie podnikateľské aktivity, odstraňuje prekážky a brzdy súkromných iniciatív, umožňuje rozvoj investícií a realizáciu opatrení vo verejnom záujme.

Rozsiahlosť zmeny

Pozemkové vlastníctvo má nadrezortný charakter a týka sa celého územia Slovenskej republiky - územie, ktoré si vyžaduje zásadnú kvalitatívnu zmenu predstavuje približne 50% v intravilánoch a 88% v extravilánoch obcí.

Pozitívny prínos pre širokú verejnosť

Pozemkové vlastníctvo sa týka celej spoločnosti, najmä súkromných vlastníkov, užívateľov, samosprávy, štátnych inštitúcií a správcov štátneho majetku. Týka sa ale aj ostatných obyvateľov krajiny ako užívateľov verejných zariadení a opatrení, prípadne ako prijímateľov benefitov z rezortov, ktorých hospodárenie sa odvíja od efektívnosti usporiadania pozemkového vlastníctva. Zvýši sa právna istota všetkých vlastníkov nehnuteľností.

Súlad s princípmi zelenej obnovy

Zmyslom pozemkových úprav je nielen usporiadanie pozemkového vlastníctva, ale aj návrh a príprava pozemkov pre spoločné zariadenia a opatrenia, ktoré plnia krajinotvorné, protierózne, vodozádržné a ekosystémové funkcie. Pozemkové úpravy navyše môžu viesť k zvýšeniu podielu štátnej pôdy v chránených územiach, a teda aj k výraznému rozšíreniu možností realizácie opatrení na zlepšenie stavu druhov a biotopov nachádzajúcich sa dnes v nepriaznivom stave.

Zvýšenie odolnosti spoločnosti

Spoločnosť, v ktorej funguje inštitút súkromného vlastníctva a jeho ochrana, je v čase krízy prirodzene viac pripravená spoľiehať sa na vlastné sily a schopnosti.

Na zlepšenie súčasného nevyhovujúceho stavu navrhujeme vybrané opatrenia, ktoré predstavujú síce čiastkové a postupné, ale pro-reformné riešenia, ktoré môžu priniesť výrazné zlepšenie kvality katastrálneho operátu a usporiadania súkromného vlastníctva, čím súčasne prispejú aj k zlepšeniu podnikateľského prostredia a právnej istoty.

- Pozemkové úpravy
- Obnova katastrálneho operátu novým mapovaním
- Úprava vlastnícko-užívateľských vzťahov k poľnohospodárskej pôde
- Koordinačné schéma usporiadania pozemkového vlastníctva
- Rozšírenie funkcionality katastrálneho portálu
- Opatrenia na zvýšenie ekologickej stability
- Legislatívne opatrenia

Takmer všetky horeuvedené opatrenia už dnes existujú - nie je teda potrebná úplne nová legislatíva a metodika. Problémom je nedostatok financií a pomalé tempo ich vykonávania a absentujúci koordinačný nástroj, prípadne inštitúcia alebo orgán štátnej správy, ktorý by celý proces riadil. Nevyhnutným krokom sú aj potrebné úpravy existujúcej legislatívy.

Rozdelenie kompetencií v oblasti usporiadania pozemkového vlastníctva medzi Úrad geodézie, kartografie a katastra SR (ÚGKK SR) a Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka (MPRV SR) a tiež Slovenský pozemkový fond, ktorý spravuje štátnu pôdu a pôdu neznámych vlastníkov, neprispieva k razantným riešeniam. ÚGKK SR sa akoby uspokojil s evidenčnou funkciou katastra nehnuteľností a s úlohou, ako verejnosti čo najefektnejšie sprostredkovať existujúci obsah katastrálneho operátu. I keď je takýto pokrok vítaný, jeho nechceným dôsledkom je, že čiastočne zakrýva skutočnú podstatu a kvalitu katastrálneho operátu. Pozitívne treba hodnotiť vznik sekcie Pozemkových úprav na MPRV SR - stále však nedisponuje dostatočnými kompetenciami a prostriedkami, aby mohla pôsobiť dostatočne autonómne a na nadrezortnej úrovni.

Charakteristické vlastnosti pozemkovej reformy

Z doterajších skúseností s usporiadaním pozemkového vlastníctva v SR od r.1993 vyplýva, že celý proces by mal byť charakterizovaný nasledovnými vlastnosťami.

- **Komplexnosť**, pod ktorou rozumieme
 - **Komplexnosť územnú** - je výhodné riešiť naraz celé katastrálne územie, nezanechávať nevyriešené časti, ku ktorým je potrebné sa v budúcnosti vrátiť,
 - **Komplexnosť vecnú** - je výhodné vyriešiť čo najširší okruh problémov, s ktorými sa v území stretne, teda nezanechávať problémy, ktoré je potrebné riešiť v budúcnosti,
 - **Komplexnosť týkajúcu sa správneho konania** - v jednom katastrálnom území minimalizovať prípady, kedy bude vlastník účastníkom správneho konania (nebude oslovovaný raz pri vysporiadaní komunikácie, potom znovu pri vysporiadaní vodného toku a neskôr kvôli poľnohospodárskej pôde).
- **Kontinuita** - pravidelnosť procesu šetrí náklady na personálne i finančné zabezpečenie v štátnej správe i u externých dodávateľov - nie je potrebné opätovne prepúšťať a prijímať a následne zaškoľovať zamestnancov, zdokonaľujú sa technické postupy a zvyšuje odborná zdatnosť.
- **Transparentnosť** - celý proces musí byť verejný a kontrolovateľný.
- **Medzirezortná koordinácia** - usporiadanie pozemkového vlastníctva je potrebné koordinovať s potrebami ostatných rezortov, územným plánovaním a samosprávami.

Pozemkové úpravy

„Pozemkové úpravy sú jediným komplexným nástrojom, ktorý dokáže eliminovať nielen extrémnu rozdrobenosť pozemkov a vlastníckych vzťahov, prameniáciu z historického spôsobu premeny feudálnych vlastníckych pomerov následne prehlbovanú uplatňovaním tzv. uhorského dedičského práva, ale predovšetkým dokáže priestorovo racionálne usporiadať pozemkové vlastníctvo podmanené v držbe násilnou kolektívizáciou a obmedzované vo voľnom nakladaní vytvorením veľkoplošných celkov. Verejnoprávny význam pozemkového vlastníctva pre hospodársky rozvoj vidieka a environmentálne záujmy zdôraznila už preambula zákona č.229/1991 Zb., ktorý na ten účel obnovil inštitút pozemkových úprav. Právne a technické podmienky usporiadania pozemkového vlastníctva v Slovenskej republike prostredníctvom pozemkových úprav boli vytvorené prijatím zákona SNR č.330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách.“ (Návrh opatrení na urýchlené vykonanie PÚ).

Dôležité je uvedomiť si, že pokiaľ hovoríme o pozemkových úpravách (PÚ) vo všeobecnosti, jedná sa o tri činnosti, ktorých spoločným výsledkom má byť pozitívna premena krajiny:

- Návrh opatrení a pozitívnych zásahov do krajiny
- Usporiadanie a scelovanie vlastníctva v súlade s navrhnutými opatreniami
- Realizácia opatrení priamo v teréne

Ak hovoríme o projekte pozemkových úprav (PPÚ), máme na mysli prvý a druhý bod, teda návrh opatrení a usporiadanie a scelenie vlastníctva až po zápis do katastra nehnuteľností. Veľkú časť spoločných zariadení a opatrení navrhujeme v rámci PPÚ, avšak je možné a niekedy žiaduce urobiť tieto návrhy v časovom predstihu pred spustením projektu. Najmä opatrenia, ktorých význam a rozsah presahuje jedno katastrálne územie (cyklotrasy, protipovodňová ochrana, adaptačné opatrenia na zmenu klímy, opatrenia územnej ochrany prírody), si vyžadujú včasné plánovanie v širšom území a koordináciu príslušných účastníkov PÚ.

Všetky projekty pozemkových úprav začaté po roku 2003 boli spolufinancované výhradne z podporných programov EÚ. Posledné projekty PÚ boli úspešne obstarané, zazmluvnené a začaté ešte v roku 2009 a v súčasnosti sú už ukončené. Skúsenosti ukazujú, že napriek tomu, že MPRV SR má na pozemkové úpravy aj v súčasnosti zabezpečené finančné zdroje (PRV SR 2014-2020), ich kontinuálny priebeh marí najmä komplikovaný a zdĺhavý proces verejného obstarávania.

Priemerná cena týchto projektov s obvodom zahŕňajúcim priemerne 1000 ha, je cca 250.000 až 300.000 Eur, t.j. 250-300 Euro/ha. Cena predstavuje náklady za vyhotovenie projektu PÚ pri časovom limite 6-8 rokov. Celková suma za vykonanie PÚ vo všetkých zostávajúcich územiach je pri 30-ročnom časovom variante 1,1 miliardy Euro, t.j. cca 37 mil. Euro ročne.

Na znižovanie ceny PÚ môže mať vplyv využitie nových technologických možností (letecké snímkovanie), vplyv na zvyšovanie ceny má zas inflácia a zvyšovanie prácnosti v dôsledku zvýšeného zápisu vecných práv k nehnuteľnostiam (tarchy, vecné bremená, exekúcie) a zložitých rokovaní s vlastníckmi o umiestnení ich pozemov. Skrátenie času spracovania PPÚ na 4 až 5 rokov považujeme za nevyhnutný krok.

Na základe doterajších skúseností sme presvedčení, že nie je vhodné a efektívne upúšťať v projektoch pozemkových úprav od návrhov spoločných zariadení a opatrení. Projekt PÚ sa v histórii jedného katastrálneho územia objaví možno raz za sto rokov - v blízkej budúcnosti sa už nemusí opakovať šanca navrhnúť a pripraviť pozemky pod zariadenia a opatrenia, ktoré nám lepšie pomôžu vyrovnávať sa s klimatickou zmenou. Je potrebné posúdiť potrebu týchto zariadení v dostatočnom predstihu, tomu prispôbiť aj rozsah a parametre projektu a zosúladiť riešenia v rámci mikroregiónu, t.j. s istou variabilitou upraviť riešenie vhodné pre danú lokalitu.

Benefitov, ktoré prinášajú pozemkové úpravy je mnoho a týkajú sa prakticky všetkých oblastí, ktoré majú prienik s krajinou a pozemkovým vlastníctvom.^{(3),(4)} Z pohľadu katastra nehnuteľností sú pozemkové úpravy v extravilánových častiach katastrálnych území jediným zmysluplným spôsobom obnovy katastrálneho operátu. Pozemkové úpravy sú aj vhodným prostriedkom na odstránenie majetkových krívd - reštituentsom je možné vydať pôvodné pozemky s výhodami, ktoré vyplývajú z pozemkových úprav.

Obnova katastrálneho operátu novým mapovaním

Kataster nehnuteľností patrí medzi kľúčové informačné systémy verejnej správy, ktorého úlohou je predovšetkým garancia a ochrana vlastníckych práv. Kvalita vstupných dát, najmä geometrické a polohové určenie nehnuteľností, je určujúcim faktorom kvality celého katastrálneho operátu. Obnova jeho častí odvodených zo starších a menej presných mapovaní, by preto mala byť samozrejmom povinnosťou rezortu geodézie a kartografie.

Napriek tomu sú štatistické údaje o počte území, v ktorých bolo mapovanie veľkej mierky (ekvivalentné dobové označenie súčasného OKO NM) vykonané, alarmujúce: k 1.1.1993 bolo tzv. číselnými mapami pokrytých cca 37% územia SR. Po r.1993 sa podarilo vykonať mapovanie veľkej mierky na približne 11% územia. To znamená, že ešte stále na viac než polovici územia SR mapovanie veľkej mierky vykonané nebolo. ÚGKK SR v posledných rokoch deklaruje snahu o získanie rozpočtových prostriedkov na OKO NM, výsledkom čoho sú však zatiaľ len pilotné projekty OKO NM.

Pri obnove katastrálneho operátu novým mapovaním (OKO NM) získavame kvalitatívne novú vektorovú katastrálnu mapu za použitia najnovších technických prostriedkov. OKO NM je vhodná iba v intravilánových častiach katastrálnych území. Najoptimálnejšie sa javí vykonávať OKO NM v jednom katastrálnom území v rovnakom čase ako projekt PÚ.

Pri nedostatku finančných prostriedkov sa objavila snaha ÚGKK SR, aby chýbajúce OKO NM nahrádzali postupne komerčným spôsobom vyhotovované geometrické plány, ktoré by zahusťovali pôvodnú nekvalitnú katastrálnu mapu novými meraniami. Takýto prístup však neobsahuje zásadnú vlastnosť mapovania veľkej mierky, a síce miestne prešetrovanie hraníc za účasti všetkých dotknutých vlastníkov a pre vlastníkov okolitých pozemkov neobsahuje ani možnosť podania námietky voči výsledkom merania. Takýto prístup navyše nezaručuje vytvorenie uceleného nového mapového diela v dohľadnom čase.

Úprava vlastnícko-užívateľských vzťahov k poľnohospodárskej pôde

Rozdrobenosť pozemkového vlastníctva v SR a nevysporiadané vlastnícke vzťahy, ktoré sú výsledkom historického vývoja a prijatých právnych predpisov v oblasti pozemkového práva v minulosti, majú negatívny vplyv aj na užívanie poľnohospodárskych pozemkov. V dôsledku rozdrobenosti pozemkového vlastníctva totiž nastal právny stav, kedy vo väčšine prípadov jeden poľnohospodársky pozemok vlastní spoločne veľký počet podielových spoluvlastníkov. Medzi podielovými spoluvlastníkmi jedného poľnohospodárskeho pozemku sú často neznámi vlastníci, vlastníci s neznámym pobytom, resp. s pobytom alebo sídlom v rôznych mestách, či štátoch, mnoho spoluvlastníkov sporiacich sa o svoje vlastnícke právo, prípadne zomrelí spoluvlastníci, ktorých majetok nie je vysporiadaný v dedičskom konaní. Tento stav spôsobuje administratívnu a časovú náročnosť pri uzatváraní nájomných zmlúv na poľnohospodárske pozemky. Ďalším negatívnym faktorom je to, že poľnohospodárske subjekty poberajú agrotácie v SR na poľnohospodársku pôdu vedenú v registri pôdných blokov (LPIS), ktorého stav zväčša nie je totožný so stavom zapísaným v katastri nehnuteľností.

Je teda potrebné upraviť legislatívu takým spôsobom, aby umožňovala efektívne usporiadanie užívateľských vzťahov k poľnohospodárskej pôde, ktoré budú súčasne rešpektovať vlastnícke vzťahy i skutočný stav v teréne. To znamená definovať právne tituly k užívateľským parcelám (C-KN, LPIS, prípadne nová užívacia vrstva), definovať postupy a metodiku na usporiadanie užívateľského stavu príslušného štátneho orgánu a zaviesť osobitnú evidenciu užívateľského stavu k poľnohospodárskej pôde. Zároveň je potrebné poskytnúť poľnohospodárskym subjektom dostatočný preklenovací čas na usporiadanie vlastnícko-užívateľských vzťahov.

Súčasťou takejto evidencie by mala byť databáza a rozdeľovací plán užívateľského stavu, ktorý je potrebné urobiť naraz pre celé katastrálne územie (aby sa zabránilo situácii „kto prv príde, prv melie“) – pôvodné nehnuteľnosti je potrebné identifikovať na užívateľský stav a vykonať korekciu (opraviť nároky na užívanie) podľa skutočného stavu v teréne v rámci katastrálneho územia. Výsledkom by malo byť také usporiadanie vlastnícko-užívateľských vzťahov, ktoré nastaví rovnovážne podmienky pre veľkých i malých farmárov, pre vlastníkov i užívateľov.

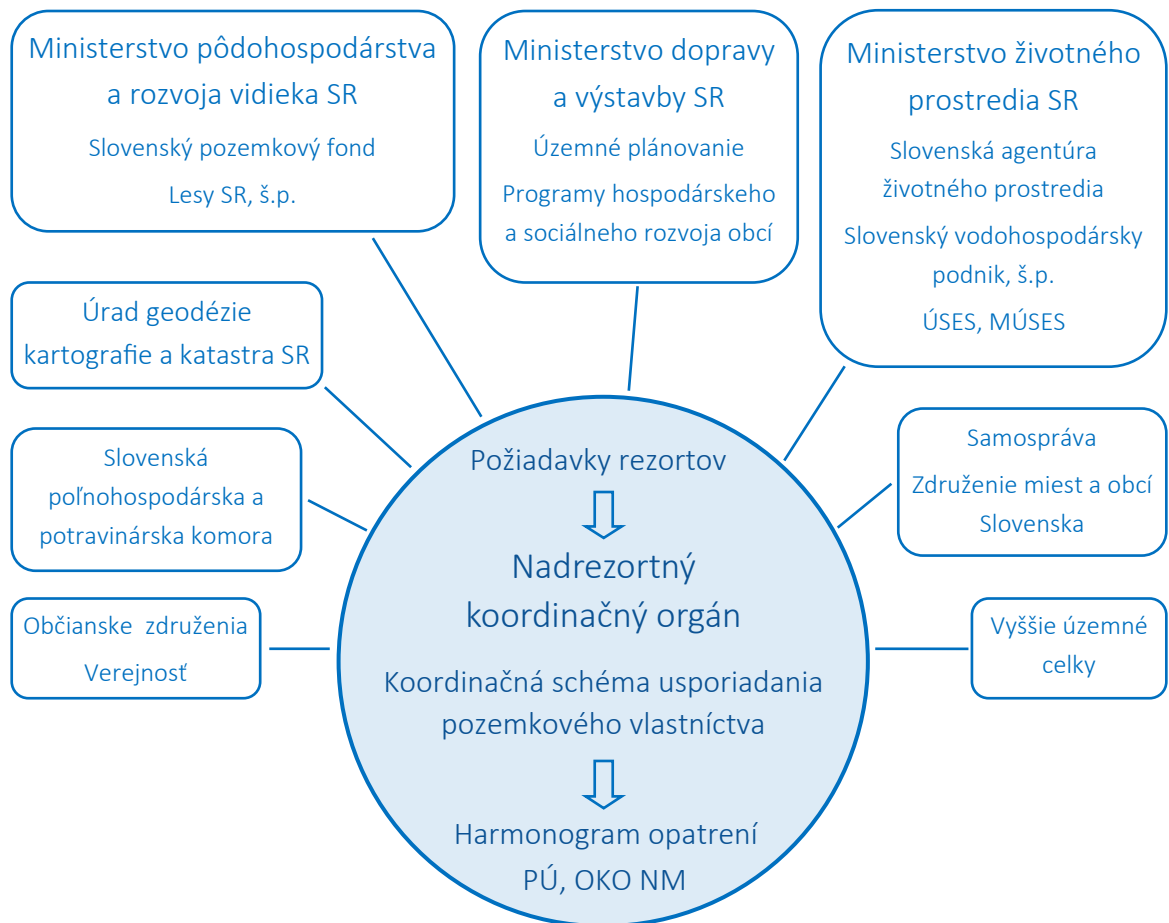
Koordináčna schéma usporiadania pozemkového vlastníctva

Na efektívne riadenie a plánovanie procesu usporiadania pozemkového vlastníctva na nadrezortnej úrovni potrebujeme nástroj, ktorý sústreďí podklady, poznatky, regulatívy a požiadavky jednotlivých rezortov, územného plánovania, správcov štátneho majetku a samospráv a ktorý umožní stanoviť naliehavosť a spôsob usporiadania pozemkového vlastníctva v jednotlivých lokalitách.

Takáto správna „nadrezortná“ koordinácia prinesie komplexný pohľad, verejný a nadrezortný celoštátny záujem a požadované preferencie a hľadanie optimálneho riešenia z pohľadu verejného záujmu. Výrazne sa takto ušetria financie na prípravu a realizáciu strategických investičných infraštruktúrnych zámerov (železnice, diaľnice), ale aj veľkých projektov budovaných vo verejnom záujme.

V neposlednom rade takýto nástroj umožní, aby bol celý proces usporiadania pozemkového vlastníctva maximálne transparentný a pod kontrolou verejnosti. Koordináčna schéma je aj bazálnym podkladom pre následné finančné opatrenia plynúce z usporiadania pozemkového vlastníctva.

Pri úvahách o potrebe koordinovania procesu usporiadania pozemkového vlastníctva logicky vyvstáva aj potreba štátneho nadrezortného koordináčneho orgánu.

Rozšírenie funkcionality katastrálneho portálu

Súčasný katastrálny portál (Mapový klient ZBGIS) je postupne obohacovaný o nový obsah (napr. Agro vrstvy). V tomto trende treba pokračovať a pokúsiť sa o integrovanie a sprístupnenie geo-referencovaných údajov (súradnicovo lokalizovaných) z rôznych informačných systémov, technických máp, údajov od správcov inžinierskych sietí, územných plánov a pod. Takto spravovaný verejný informačný systém na jednom mieste zvýši nielen transparentnosť a otvorenosť (big data), prinesie komplexný pohľad na územie a krajinu, optimálne riešenia z pohľadu verejného záujmu, ale aj zrýchli rôzne hospodárske procesy ako napr. stavebné konania, čerpanie eurofondov, výstavba infraštruktúry (komunikácie, vodovody a kanalizácie a pod.).

Prínos projektu pozemkových úprav najlepšie vidno pri porovnaní dvoch katastrálnych území, z ktorých v jednom sú pozemky evidované v registri E-KN (na hornom obrázku územie vľavo) a v druhom sú po zápise projektu PÚ pozemky scelené a evidované v registri C-KN (hore vpravo). Obdobné je porovnanie územia, v ktorom je spravovaná vektorová mapa nečíselná (dole vľavo) a vektorová mapa číselná, ktorá vznikla obnovou katastrálneho operátu novým mapovaním (dole vpravo).

Opatrenia na zvýšenie ekologickej stability

Zmazanie investičného dlhu v oblasti usporiadania pozemkového vlastníctva a pozitívnych zásahov do krajiny je nevyhnutnou podmienkou pre realizáciu opatrení v ochrane biodiverzity a klímy s ktorými musí počítať zelená obnova ekonomiky, ak je jej cieľom rozumne nasmerovať verejné prostriedky do projektov tak, aby výsledkom bola nielen spotreba, ktorá môže prehĺbiť problémy, ktorým Európa čelí a akým je úbytok biodiverzity, zmena klímy, ale aby výsledkom boli aj opatrenia, ktoré tieto problémy pomôžu zmierniť a v konečnom dôsledku tak zlepšením životného prostredia zvýšiť komfort obyvateľov.

Pozemková reforma môže priniesť podrobný prehľad o pozemkoch vo vlastníctve štátu a samospráv a o možnostiach použitia tejto pôdy na realizáciu ekostabilizačných, protierózných, vodozadržných opatrení a iných opatrení v boji proti klimatickým zmenám v krajine, ako aj na realizáciu opatrení na ochranu biodiverzity. Tieto opatrenia by mohli byť realizované v územiach, kde štát disponuje dostatočnou výmerou, aj v predstihu pred vykonaním projektu pozemkových úprav. To znamená, že pozemková reforma môže nepriamo cez realizáciu týchto opatrení v pomerne krátkom čase prispieť k zvýšeniu zamestnanosti na vidieku.

Existujúce pozemky vo vlastníctve štátu je navyše možné použiť aj na majetkovoprávne usporiadanie pozemkov v národných parkoch a chránených územiach. Zvýšenie podielu štátneho vlastníctva v chránených územiach zámenami alebo pozemkovými úpravami je základným predpokladom pre riešenie dlhodobých a urgentných problémov ochrany prírody na Slovensku..

Legislatívne opatrenia

V legislatívnej oblasti je dlhé roky deklarovaným cieľom tvorba a prijatie úplne nového zákona o pozemkových úpravách, ktorý by odstránil častými novelizáciami nahromadenú zložitost' a neprehľadnosť súčasného zákona.

Je dôležité, aby bola potreba usporiadania pozemkového vlastníctva daná zákonom ako verejný záujem, bez nutnosti naviazania tohto procesu na iné dôvody. Súčasný zákon totiž definuje dôvody podľa §2, kde v skutočnosti nepopisuje dôvody, ale situácie, v ktorých je potrebné pozemkové vlastníctvo usporiadať, aby bolo možné vykonať nejaké opatrenia na odstránenie neželaného stavu, ktorým neusporiadané vlastníctvo stojí v ceste. Neusporiadané pozemkové vlastníctvo je však záťažou pre celú spoločnosť a na celom území SR, kde ešte neboli vykonané pozemkové úpravy alebo obnova katastrálneho operátu novým mapovaním.

Samozrejmosťou by mala byť aktualizácia Koncepcie usporiadania pozemkového vlastníctva v SR, prípadne úplne nová „nadrezortná“ koncepcia upravujúca kompetencie a pôsobnosti štátnych orgánov v oblasti usporiadania pozemkového vlastníctva. Je to šanca definitívne sa vysporiadať s krivdami minulosti, odstrániť novovzniknuté pochybenia a nastaviť jednoznačné pravidlá a mantinely pozemkového vlastníctva do budúcnosti.

Z toho vyplýva aj potreba vytvorenia nového štátneho orgánu, resp. zverenie príslušných kompetencií existujúcemu orgánu, ktorého postavenie by zodpovedalo ústrednému orgánu štátnej správy a ktorého základnou činnosťou a poslaním by bolo usporiadanie pozemkového vlastníctva vo verejnom záujme.

Výraznejšie treba legislatívne podporiť vykonávanie jednoduchých pozemkových úprav, ktoré majú nezastupiteľné miesto v procese majetkovoprávneho usporiadania vlastníctva špecifických lokalít, ako sú: IBV, KBV, priemyselné areály, hospodárske dvory, rómske osady a pod. Určité lokality vyžadujú veľmi rýchle a špecifické riešenia, ktoré nebude možné riešiť len prostredníctvom komplexných pozemkových úprav. S právnou stránkou vykonávania pozemkových úprav súvisí aj definovanie právnej kontinuity vlastníctva pred a po pozemkových úpravách, či možnosť nápravy chýb v katastrálnom operáte (po ROEP alebo po PÚ) nariadením jednoduchých pozemkových úprav rozhodnutím súdu.

Často sa opakujúcou floskulou je zamedzenie drobenia pozemkového vlastníctva úpravou dedenia. Už zákon č.180/1995 o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom však stanovil kritériá na zamedzenie drobenia poľnohospodárskej pôdy a v súčasnosti sa pripravuje sprísnenie týchto kritérií, a to najmä v územiach, kde už boli vykonané pozemkové úpravy. Ak vznikne celospoločenská dohoda je možné vykonať legislatívne zmeny aj v Občianskom zákonníku a upraviť pravidlá dedenia vo všeobecnosti .

Pre dosiahnutie zmysluplnej obnovy katastrálneho operátu novým mapovaním v intravilánových častiach katastrálnych území je potrebné upraviť legislatívu a technické postupy spracovania OKO NM tak, aby tieto legislatívne a technické riešenia umožňovali dosiahnuť výstupy podobné výsledkom dosiahnutým po pozemkových úpravách.

Vážnou otázkou je pôda neznámych vlastníkov - právna úprava, ktorá by vyriešila prechod takéhoto vlastníctva na štát alebo na obce, musí byť urobená veľmi precízne a v čase, keď už nemôže dôjsť k nevratnému poškodeniu vlastníkov a ich dedičov.

Bude potrebné zmeniť aj fungovanie pozemkových spoločenstiev (urbárov) - v mnohých prípadoch je takáto forma vlastníctva ťažkopádna, de facto znemožňujúca akýkoľvek výkon vlastníckeho práva.

Po vzore z Českej republiky je užitočné zaviesť metodiku, ktorá by definovala postupy a formy spolupráce štátnych orgánov a organizácii realizujúcich investície v oblasti dopravy, vodohospodárstva alebo ochrany prírody (napr. Národná diaľničná spoločnosť, Vodohospodársky podnik...) s centrálnym orgánom realizujúcim usporiadanie pozemkového vlastníctva.

Nutná je tiež zmena právnych predpisov a noriem tak, aby sa nariadila povinnosť dotknutých orgánov a organizácií poskytovať nimi spravované priestorové informácie do katastrálneho portálu.

Zároveň je nevyhnutné upraviť rozsah autorizácie a spôsobilosti pre nové prvky ochrany prírody a krajiny, ktoré priamo ovplyvňujú výkon vlastníckeho práva.

Možné časové scenáre usporiadania pozemkového vlastníctva v SR

Vzhľadom na doterajšie skúsenosti a uvedené skutočnosti pripadajú z časového hľadiska v oblasti usporiadania pozemkového vlastníctva do úvahy tri možné scenáre ďalšieho vývoja:

1. Usporiadanie pozemkového vlastníctva bude vykonávané doterajším tempom

Doteraz boli od r.2003 vykonané komplexné pozemkové úpravy (PÚ) na približne 12%-tách územia SR, čo predstavuje ani nie jedno percento ročne. Obnova katastrálneho operátu novým mapovaním (OKO NM) nebola systematicky zadávaná, jednalo sa len o pilotné projekty alebo niekoľko desiatok projektov v réžii ÚGKK SR.

2. Projekty pozemkových úprav budú vykonávané podľa harmonogramu, ktorý je obsiahnutý v Návrhu opatrení na urýchlené vykonanie pozemkových úprav v SR

Tento prístup dáva nádej, že sa podarí usporiadať vlastníctvo v extravilánových územiach v horizonte cca tridsiatich rokov. Návrh opatrení obsahuje aj časovú verziu vykonania pozemkových úprav v SR na zostávajúcom území počas dvadsiatich rokov, pri súčasných finančných a kapacitných možnostiach však bola vyhodnotená ako nerealistická.

3. Štát spustí Komplexnú pozemkovú reformu

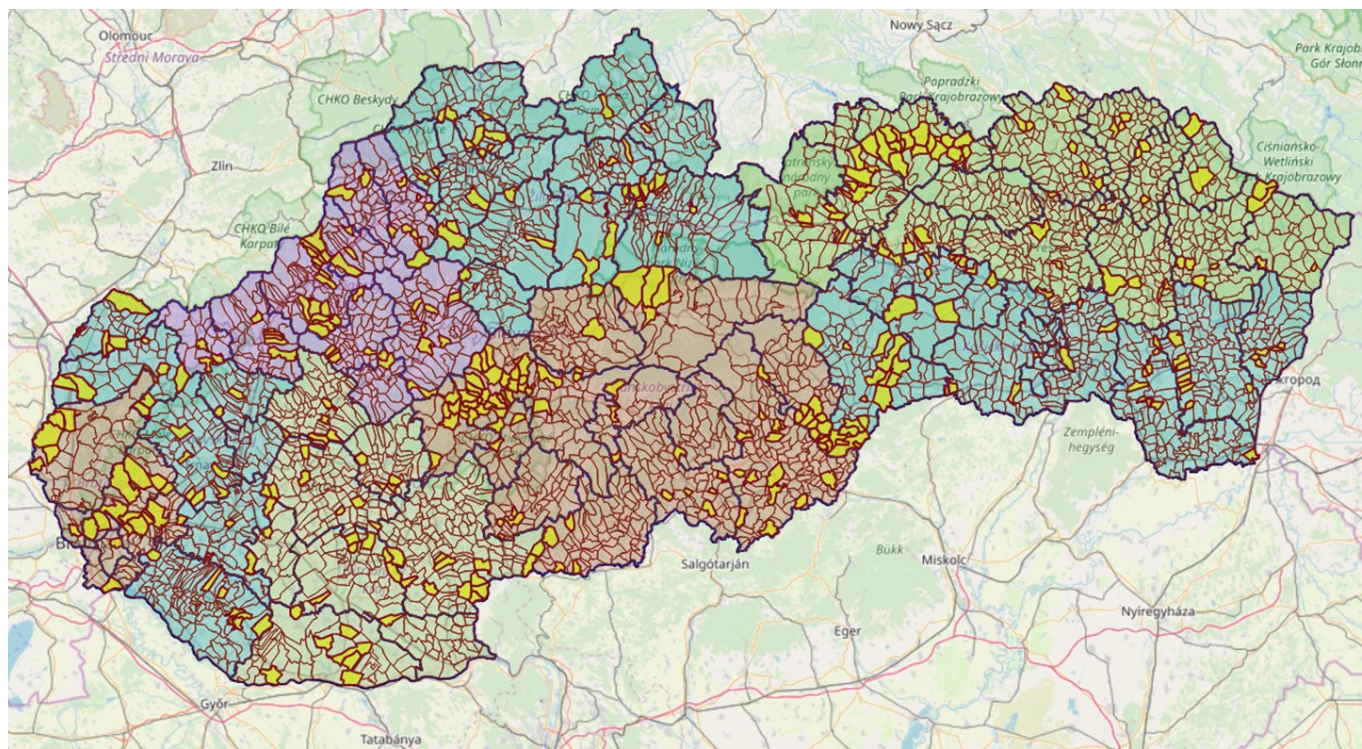
Podstatnou vlastnosťou takejto reformy musí byť skokové navýšenie počtu projektov PÚ aj OKO NM a nastavenie poradia projektov, ktoré zabezpečí, že sa v relatívne krátkom čase (napr. 10 až 15 rokov) podarí ukončiť usporiadanie pozemkového vlastníctva na podstatnej časti územia SR - a to v lokalitách, ktoré si to prioritne vyžadujú z dôvodov ochrany prírody (potreba usporiadania pozemkov v chránených územiach), hospodárenia na pôde, či z dôvodov zamýšľaných investícií v infraštruktúre.

Rozhodnutie vlády SR, ktorý z možných scenárov si zvolí, na dlhé obdobie určí, či sa v oblasti usporiadania pozemkového vlastníctva priblížime vyspelým krajinám v dohľadnom čase, alebo či túto úlohu opäť odsunieme na neurčito.

Z nášho pohľadu by malo byť rozhodnutie štátu ako dobrého hospodára jednoznačné. Komplexnosť problému neusporiadaného pozemkového vlastníctva a konzekvencií z toho vyplývajúcich vyžaduje komplexné a neodkladné riešenie, ktoré je obsahom tohto návrhu Komplexnej pozemkovej reformy.

Stav vykonávania pozemkových úprav v SR

Napriek tomu, že pozemkové úpravy nie sú jediným opatrením na usporiadanie pozemkového vlastníctva, sú bezспорu opatrením najvýznamnejším. Deficit vo vykonávaní pozemkových úprav nám teda dáva najlepšiu informáciu o stave pozemkového vlastníctva a o rozsahu práce, ktorú treba vykonať v budúcnosti. Prehľadná mapa SR zobrazuje územia s doteraz vykonanými projektami komplexných pozemkových úprav (žlté). Tabuľka obsahuje prehľad ukončených projektov PÚ, ale aj údaje o počte a výmere katastrálnych území, v ktorých je ešte potrebné vykonať pozemkové úpravy.

Kraj	Počet k.ú.	Počet k.ú. s vykonanými PÚ	Výmera PPÚ	Počet k.ú., kde nie je potreba PÚ (voj. obvody, intravilány...)	Počet k.ú., kde je potreba PÚ	Výmera extravilánov kde je potreba PPÚ (ha)
1-BA	121	19	22 248	9	93	118 617
2-TT	346	35	41 127	1	310	335 877
3-TN	378	51	40 810	0	327	376 618
4-NR	451	40	48 829	0	411	539 442
5-ZA	410	42	30 029	1	367	591 368
6-BB	621	100	99 735	6	515	766 065
7-PO	727	90	92 447	3	634	717 101
8-KE	505	54	40 037	5	446	574 020
SR	3 559	431	415 262	25	3103	4 019 108

Zdroj: MPRV SR

Externé odkazy:

- (1) - mcsr.sk/koncepcia-ustporiadania-pozemkoveho-vlastnictva-v-slovenskej-republike/152---919/
- (2) - <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/-/SK/dokumenty/LP-2019-372>
- (3) - https://iness.sk/sites/default/files/documents/ipn_pozemkove_upravy_sanca_na_skutocnu_reformu.pdf
- (4) - <http://www.kpu.sk/aktuality/slovensko-krajina-neznamych-vlastnikov>

Vydal: Komora pozemkových úprav SR , Zamestnávateľský zväz geodézie a kartografie SR

www.kpu.sk, www.zzgk.sk

Autori: Ing. Jozef Urban, Ing. Matej Vagač

Vydané: august 2020

